

MEVSİM YAZ, KİTAP OKUMAK YASAK

Yayın dünyasında biteviye tekrarlanan kemikleşmiş kanaatlerden biri “yaz mevsimi ölü sezondur kitap satışları dibe vurur” fikridir. Büyük ölçüde satış rakamlarından hasıl olan bu kanaatin aslında hiçbir akılcı temeli yoktur. Tam aksine yaz mevsiminde kitap satışlarının artması gerektiği fikri bile ileri sürülebilir. Potansiyel okur kitlesinin üniversite gençliği ile orta ve üst kademe özel veya kamu sektörü çalışanları olduğu düşünülürse bu hedef kitlenin boş zamanları yıllık izin kullandıkları veya üniversitelerin tatil olduğu Temmuz-Ağustos aylarıdır... Dolayısıyla yaz ayları aslında kimi kitap türleri için değil satışların düşmesi, satışların artması gerektiği aylardır. Tatile giderken yolda veya tatil yöresinde geçirilen birkaç boş hafta kitap tüketimini, çok fazla olmasa da, arttırması gerektiren olgulardır. Ancak satış rakamlarının gerçekliği ile bu faraziyenin uyuşmaması bence “yaz mevsimi” nden bağımsız bir olguya işaret etmektedir. O da şu: insanların en çok boş vakitleri olduğu zaman bile kitap okumamaları okurlar tarafından tekrarlana tekrarlana kemikleşen “kitapların pahalı olması” yargısından kaynaklanmıyor. Bu peşinyargıyı çürütmek için tatil yöresinde ve eğlence merkezlerinde yapılan harcamalar ile birkaç kitaba harcanacak meblağ arasındaki devasa uçuruma işaret etmek yeterlidir. O zaman geriye tek neden kalıyor: Türkiye seksenli yıllardan itibaren Batı âlemi ile arasında mevcut bulunan medeniyet farkını kapatmak için olağanüstü gayret sarfederken bunu gerçekte sadece teknoloji ve alt yapı çalışmalarında yaptı. Kültürel alanda ise modernitenin sadece görünür tüketici referanslarını ithal etti. Batı’da kendi başına bir sektör ve sanayi haline gelmiş olan kültür ürünleri tüketimi (kitap, müze ve sanat galerileri ziyaretleri, tıpkıbasım ve tıpkıyapım sanat ürünleri, vs) Türkiye’nin mevcut ve müstakbel elitlerini pek fazla ilgilendirmiyor dolayısıyla fazla tüketilmiyor. Hal böyle olunca kitabı tüketecek olan birincil hedef kitle yani iyi eğitilmiş, çoğu zaman bir veya birden fazla Batı diline hâkim seçkin sınıf kültür tüketimi ile fazla ilgili değil. Bu sınıfın harcamaları Batı standartlarına yaklaşık hatta onun üstünde olduğu kesin. Buna rağmen kitap satışlarının gülünç seviyelerde sürünmesinin tek makul izahı kitabın da içinde yer aldığı kültür ürünleri tüketiminin bu sınıfın öncelikleri içinde yer almamasıdır. Hal böyle olunca “bu seçkin sınıf kültür tüketimi için gıdasını nereden alıyor?” diye kendi kendimize soru sorduğumuzda verilebilecek tek cevap var: İnternette !!